

Welkomstwoord Opening Academisch Jaar – Anton Pijpers, voorzitter College van Bestuur

Dankjewel Naomi. Welkom allemaal, hier in de dom, en online, mede namens mijn collega's Margot van de Starre en Henk Kummeling.

A special word of welcome for our honorary doctors. We are very pleased that you are here today with us, either live or online, to celebrate the opening of the academic year!

Het is een jaar dat we aftrappen met een reflectie op het begrip openheid. De titel van het strategisch plan van onze universiteit is immers 'open blik, open houding, open wetenschap'. En wat is dat dan: openheid? Hoe vullen wij dat in? En waarom is het belangrijk voor een universiteit?

Ik vind wat daar net in de video over werd gezegd mooi. En als u denkt: dat smaakt naar meer. We gaan hier de komende tijd meer van uitzenden. Wist u trouwens dat José van Dijck, die een lans brak voor het open debat, afgelopen vrijdag een Spinozaprijs heeft gekregen? Beste Jose, van harte gefeliciteerd!

Ik vind het ook mooi wat een andere Spinozaprijs laureaat, Bert Weckhuijsen, zei. Hij stelde voor dat we ons allemaal persoonlijk de vraag stellen: wat kan *jij* beter doen om open te zijn?

Dat is een mooie vraag, vind ik, zo aan de start van een nieuw academisch jaar.

Een academisch jaar waarin we 385 jaar wetenschap en een lustrum vieren, samen met het Universitair Medisch Centrum Utrecht onder het motto "Morgen maken we samen". Om dat te accentueren hebben we een aantal hoogleraren gevraagd een introduc e mee te nemen, en liepen zojuist studenten, mensen van het Ondersteunend Personeel, en andere Utrechters, mee in het cort ge. Want we doen het samen!

In dit nieuwe academisch jaar kunnen we elkaar *eindelijk* weer veel meer gaan ontmoeten!

Dat is cruciaal voor de kwaliteit van ons onderwijs en het welzijn van studenten.

Ik weet niet hoe het voor u was, maar ik stapte de afgelopen weken toch met een veel vrolijker gevoel op de fiets naar het werk.

Ik zag onderweg in de stad namelijk overal UIT-lopers. Ik zag hoe een internationale student een studiegenoot fotografeerde onder de poort van het University College. Brede smile. Duim omhoog! Het straalde uit: hier ben ik, ik heb er zin in.

Natuurlijk zijn er ook zorgen over het loslaten van de 1,5 meter in het hoger onderwijs. Het is aan ons allen om risico's op besmettingen te minimaliseren. Voor onszelf, en voor anderen. Denk aan mensen met een kwetsbare gezondheid. Mensen die zich soms niet eens k nnen laten vaccineren. Stel je dat even voor. Hoe dat is. En dat betekent voor ons allemaal: mondkapjes op als je je verplaatst in een UU-gebouw. Buiten de lokalen 1,5 meter afstand. Twee keer per week een zelftest doen, ook al heb je er geen zin in en denk je niet dat je z lf risico loopt. En vooral: laat je vaccineren als dat kan en je dat nog niet gedaan hebt. Dat kan vanaf vandaag ook op het USP. Ik reken op jullie.

Beste mensen,

We starten dit academisch jaar met meer studenten dan ooit tevoren.

Dat vraagt heel veel. Op het gebied van huisvesting, van studie-adviseurs en studentenbalies, en natuurlijk bovenal van docenten. Ik roep vanaf deze plek het kabinet nog eens met klem op het

hoger onderwijs eindelijk adequate financiering te geven. We bepleiten dit nu al enkele jaren, samen met WOInActie en ondersteund door tal van rapporten en door de minister van Onderwijs zélf nota bene. Nu moet het nieuwe kabinet ook dóórkomen.

Het kabinet wéét inmiddels hoe belangrijk het is werkdruk aan te pakken. Het kabinet wéét dat we de wetenschap kei- en keihard nodig gaan hebben om onze Nederlandse kenniseconomie op niveau te houden en te versterken. En – vooral – om de uitdagingen aan te gaan waar we als mensheid voor staan. Dat zijn grote woorden. Maar ik meen dat echt. Er is wel eens alarmistisch gezegd dat we de eerste generatie zijn die weet dat we de aarde vervuilen, overvragen en uitputten. Maar ook de laatste generatie die er wat aan kan doen. Ik spreek regelmatig studenten en collega's met een enorm gevoel van urgentie. Ik ben een optimistisch ingesteld mens, maar ook ik denk dat de uitdagingen *ongekend* zijn en we echt nú al ons menselijk potentieel moeten aanwenden.

Kijk maar naar het IPCC-rapport. Kijk naar de ontwrichting die technologische ontwikkelingen kunnen veroorzaken als we niet kijken naar de neveneffecten, en die ongelijkheid in de wereld nog verder zullen aanjagen als we niet oppassen. Dat is geen doemdenken. Dat is realisme.

We staan als UU goed voor gesorteerd om vanuit dat realisme een rol te spelen in het keren van het tij. We zijn met een grote groep hele slimme, creatieve en bevolgen mensen. Collega's, studenten en partners uit binnen- en buitenland die bewust voor Utrecht kiezen of met ons willen samenwerken.

Uit de recentste medewerkersmonitor blijkt dat medewerkers van de UU het meest tevreden zijn en het hoogste scoren op het thema samenwerking van alle universiteiten in Nederland. In de Shanghai ranking staan we in de mondiale top-50 van universiteiten, omdat de publicaties van onze wetenschappers veel gelezen en geciteerd worden. Dat vervult me met trots. Maar in Utrecht willen we ruimte maken voor veel meer dan alleen publicaties en citaties.

Wij geloven dat er een andere werkwijze nodig is, en een andere academische cultuur nodig. Minder geënt op competitie en concurrentie. Meer op samenwerking. Over disciplines heen en met andere organisaties. Dat vraagt een cultuur van openheid. Toen Paul Boselie daarover recent een interview gaf aan Nature, was dat als een steen in de mondiale academische vijver, die grote kringen veroorzaakte. Er was veel bijval. Maar ook kritiek – en daar moeten we naar luisteren en van leren; dat is ook onderdeel van een open houding.

Maar we houden wel vast aan onze strategie en koers. En we zetten concrete stappen. Zo hebben we vanaf vandaag bijvoorbeeld een nieuw profiel voor 'hoogleraar 1', de groep hoogleraren die echt onze boegbeelden zijn. Dat profiel is vanaf nu 'open science-proof'.

De coronacrisis heeft de ontwikkeling naar open science een grote boost gegeven. Meer dan ooit werden data gedeeld en is er open access gepubliceerd. De snelle gang naar vaccins heeft laten zien waartoe we als mensheid in staat zijn, wanneer we open delen.

Helaas maakt de verspreiding van die vaccins ook duidelijk hoe schrijnend en gevaarlijk de ongelijkheid in de wereld is.

Als brede universiteit kunnen en moeten we dit soort tendensen onderzoeken, en erover onderwijzen. Nieuwe generaties opleiden die zich bij andere denkbelden niet afsluiten, maar nieuwsgierig zijn en zich open opstellen. Die verschillen leren analyseren en vervolgens integreren, gebruik makend van hoofd én hart.

We delen onze kennis, opdat we *samen met anderen* kunnen bijdragen aan een betere wereld. 'Sharing science, shaping tomorrow'. Daar gaan we voor. Ik verwelkom de nieuwe eerstejaars

hartelijk om hieraan bij te dragen. En alle andere studenten en medewerkers, collega's en vrienden van de Universiteit Utrecht natuurlijk ook.

Houdt ons als bestuur scherp. Vertel waar het beter kan. Deel je kennis en kunde, en geef zo mee vorm aan de toekomst.

Ik wens iedereen een inspirerend en succesvol academisch jaar.